

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวางแผนเก็บข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้เลือกใช้แนวทางการศึกษาตามแนวคิดปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) เพื่อทำความเข้าใจ แสวงหาคำตอบ และค้นหารูปแบบการดำเนินกลยุทธการสื่อสาร ตลอดจนบริบทกิจกรรมการสื่อสารที่ผลักดันต่อการเลือกใช้กลยุทธการสื่อสาร โดยให้ความสำคัญและความสนใจในระบบความคิดของผู้ให้ข้อมูลว่า การที่เราสามารถรับรู้ถึงชีวิตของผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกมาใช้สิทธิของตัวเองได้มากที่สุดนั้น ได้มีการใช้สื่อประเภทใด รูปแบบไหน และใช้อย่างไร มีการนำเสนอเนื้อหาสาระอะไรและอย่างไร ภายใต้บริบทกิจกรรมการสื่อสารที่ผลักดันต่อการเลือกใช้กลยุทธการสื่อสารในครั้งนี้ ดังนั้นเพื่อให้สามารถเข้าถึงแก่นแท้ของปรากฏการณ์และผู้ให้ข้อมูลให้มากที่สุด จึงใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่มีการออกแบบที่ยืดหยุ่น อาศัยการสืบสาวราวเรื่องอย่างเป็นขั้นตอนเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ (Insight) จากภาพรวมของหลายมิติ โดยปล่อยให้สภาพทุกอย่างอยู่ในธรรมชาติ ไม่มีการจัดกระทำ (Manipulate) สิ่งที่เกี่ยวข้องใดๆ และใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลที่หลากหลาย ให้ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการศึกษาอย่างรอบด้าน พอเพียง ไม่มีอคติใดๆ และสามารถตรวจสอบความน่าเชื่อถือนั้นได้ตลอดเวลา

วิธีการได้มาซึ่งข้อมูล

ด้วยตระหนักถึงบทบาทที่สำคัญของเครื่องมือที่สำคัญ คือ ผู้ตัวผู้วิจัยที่ต้องทำความเข้าใจเพื่อค้นหาแหล่งข้อมูลและปรากฏการณ์ ได้อย่างแท้จริง การศึกษาในครั้งนี้จึงใช้เทคนิคในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In - Depth Interviews) เพื่อบรรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินกลยุทธการสื่อสาร ในมุมมองด้านกลยุทธสื่อ และกลยุทธสาร ตลอดจนรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบริบทกิจกรรมการสื่อสารที่ผลักดันต่อการเลือกใช้กลยุทธการสื่อสาร โดยพยายามกระตุ้นให้ผู้ให้ข้อมูลสะท้อนเรื่องราวจากประสบการณ์ตรงแล้วถ่ายทอดออกมาเป็นคำตอบได้อย่างเสรี โดยปราศจากการสอดแทรกอิทธิพลใดๆ ต่อการขึ้นากำหนดทิศทางในการแสดงความคิดเห็น แต่กระวัง

ไม่ให้หลุดไปจากกรอบที่ตั้งไว้ในวัตถุประสงค์ โดยผู้ศึกษาได้จัดแนวคำถามไว้ล่วงหน้าเพื่อประกอบการตอบแนวการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) อันอาจจะป้องกันการหลงลืมในประเด็นที่สำคัญไป แต่ในขณะเดียวกันเพื่อสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองระหว่างผู้ให้ข้อมูลกับผู้ศึกษา หรือบางครั้งเมื่อการสัมภาษณ์กำลังดำเนินไป อาจเกิดประเด็นเสริมเพิ่มขึ้นมาใหม่ หรือเหตุผลนอกเหนือไปจากนั้น การรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นการย้อนระลึกความทรงจำกับปรากฏการณ์การเลือกตั้งที่ผ่านมาไปแล้ว การถามคำถามที่กำหนดไว้เพียงอย่างเดียวอาจได้คำตอบที่เลื่อนลอยไม่ชัดเจน เพราะฉะนั้นการเปิดโอกาสให้ผู้ศึกษาได้แทรกคำถามเพิ่มเข้าไปเพื่อซักถามอย่างละเอียดรอบด้าน จะทำให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ ผลลัพท์ก่อนจะนำไปวิเคราะห์ผลต่อไป

2. **ใช้วิธีการสังเกต (Observation)** เป็นวิธีการที่ผู้ศึกษาใช้ร่วมกับแนวทางการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อเฝ้าดูอากัปกริยาท่าทาง ของผู้ให้ข้อมูลว่าเป็นผู้ปฏิบัติงานจริงเกี่ยวกับการเชิญชวนโน้มน้าวให้ประชาชนไปใช้สิทธิการเลือกตั้ง โดยจะสังเกตควบคู่ไปกับท่วงท่าของการพูด การโต้ตอบข้อซักถามอย่างผู้มีความรู้และประสบการณ์ มีความน่าเชื่อถือ จริงใจ ตอบข้อมูลสมเหตุสมผลสอดคล้องข้อเท็จจริง สามารถโยงใย เสริม หรือหักล้างกับข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลคนอื่น หรือจากเอกสารที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ก็จะมีสังเกตบริบทรอบๆ ชุมชน สำนักงาน ตัวบุคคล รวมทั้งสถานที่จริงที่เคยเป็นแหล่งผลิตสื่อ ผลิตสาร ช่องทางเผยแพร่ข่าวสาร ฯลฯ เท่าที่มี เช่น ห้องหอกระจายข่าว ห้องส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุชุมชน หรือแม้แต่สังเกตตัวอย่างจากสื่อเอกสารราชการ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ภาพถ่าย หนังสือพิมพ์ เว็บไซต์ และสื่ออื่นๆ ที่ผู้ให้ข้อมูลเข้าไปเกี่ยวข้องแล้วนำมาใช้ประกอบในการอธิบายพูดคุยให้กับผู้ศึกษาฟัง

3. **ใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research)** เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การสั่งงานการรับคำสั่ง การขอความร่วมมือ ตลอดจนกฎหมาย คำสั่ง ประกาศ กฎระเบียบ ข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ นอกเหนือจากนั้นก็จะเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ปฏิบัติงานและประชาชนที่มีสิทธิออกมาเลือกตั้ง เพื่อให้การศึกษามีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยผู้ศึกษาใช้ข้อมูลจากการวิจัยเอกสารนี้เป็นแนวทางของการวิเคราะห์และตีความร่วมกับข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์เจาะลึกและการสังเกต ตัวอย่างเอกสาร ได้แก่ หนังสือราชการ บันทึกข้อความ โครงการ แผนงาน รายงานการประชุมและสรุปผลการดำเนินงาน เว็บไซต์ ภาพถ่าย สื่อองค์กรประชาสัมพันธ์ ฯลฯ

วิธีการคัดเลือกพื้นที่วิจัย

ผู้ศึกษากำหนดพื้นที่ในการวิจัยในครั้งนี้โดยนำสถิติของผู้มาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้ง 8 อำเภอของจังหวัดลำพูนมาเลือกให้เหลือเพียง 2 อำเภอ (สถิติข้อมูลการเลือกตั้งจากสำนักงานคณะกรรมการประจำจังหวัดลำพูน) คือ สถิติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2544 / พ.ศ. 2548 / พ.ศ. 2549 และ พ.ศ. 2550 และการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2549 และ พ.ศ. 2551 มาพิจารณาโดยภาพรวมเพื่อเปรียบเทียบว่าอำเภอไหนที่มีผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงมากที่สุดเป็นอันดับ 1 และอันดับ 2 เมื่อการศึกษาสิ้นสุดลงคงจะได้ข้อสรุปที่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้กลยุทธ์การสื่อสารและบริบทกิจกรรมการสื่อสารที่ผลักดันต่อการเลือกใช้กลยุทธ์การสื่อสารระหว่างอำเภอที่มีผู้มาลงคะแนนมากที่สุดอันดับ 1 ได้แก่ อำเภอทุ่งหัวช้าง มีสถิติผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งร้อยละ 93.73 และอันดับ 2 ได้แก่ อำเภอบ้านธิ มีสถิติผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งร้อยละ 91.78 หลังจากนั้นก็จะนำพื้นที่ที่เลือกมาทั้ง 2 อำเภอ มาพิจารณาอีกครั้งโดยใช้เกณฑ์เช่นเดียวกับการเลือกระดับอำเภอ เพื่อลงไปยังสนามวิจัยที่เป็นระดับหมู่บ้าน โดยอำเภอทุ่งหัวช้างได้หมู่บ้านแม่บอนได้มีสถิติผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งร้อยละ 100 และ อำเภอบ้านธิได้หมู่บ้านป่าตาลมีสถิติผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งร้อยละ 93.25

วิธีการเข้าสนามวิจัย

ผู้ศึกษาได้เข้าสู่สนามวิจัยเพื่อขุดค้นหาข้อมูลด้วยการเตรียมความพร้อมทางด้านองค์ความรู้ของตัวผู้ศึกษา มีการเตรียมเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ รวมทั้งวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับภาคสนาม เช่น เทปบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป คอมพิวเตอร์ ไม้บรรทัดข้อมูล ฯลฯ โดยก่อนลงสนามจริงเพื่อนัดหมายขอสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาได้ลงไปคลุกพื้นที่เพื่อไปศึกษาความเป็นไปได้ในการศึกษา เข้าไปพูดคุยกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ปลัดอำเภอ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ไปดูและรวบรวมเทป ตลอดจนสื่อและหลักฐานอื่นๆเกี่ยวกับการเลือกตั้งว่าหลงเหลือทิ้งร่องรอยพอที่จะใช้เป็นประโยชน์ได้มากน้อยขนาดไหน ได้ไปดูสถานที่กำลังก่อสร้างศูนย์การเรียนรู้สำหรับประชาธิปไตย ที่ได้งบประมาณมาจากอำเภอและจังหวัดที่ตั้งไว้สำหรับหมู่บ้านที่สามารถเชิญชวนผู้มีสิทธิในการเลือกตั้งออกมาใช้สิทธิมากที่สุดจากอันดับที่ 1 อันดับ 2 และอันดับ 3 นอกจากนั้น การเข้าสู่สนามเป็นการนำร่องเพื่อทำความรู้จักคุ้นเคยกับบุคคลในพื้นที่ เพื่อฝากเนื้อฝากตัว ขอชื่อขอเบอร์โทรศัพท์ ทั้งที่ทำงาน ที่บ้าน และโทรศัพท์มือถือ โทรสาร อีเมล ฯลฯ จึงสร้างความมั่นใจให้ผู้ศึกษามากยิ่งขึ้นในการติดต่อประสานงาน ยิ่งเมื่อผู้ศึกษาได้ทดลองสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องยิ่งเพิ่มความน่าสนใจในพื้นที่ เพราะความทรงจำกับการครองชัยชนะในการเป็นแชมป์ในการ

เลือกตั้งติดต่อกันถึง 6 ครั้ง ช่วยให้บรรยากาศของการเติมเต็มองค์ความรู้ไม่มีการขาดช่วงไปกับกาลเวลาที่ผ่านไป ซึ่งผลของการทดลองเข้าสนามก่อนเข้าสนามจริงในวันเก็บรวบรวมข้อมูล ทำให้ผู้ศึกษาสามารถนัดหมายผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ได้โดยตรง โดยผ่านโทรศัพท์มือถือ โทรสาร ส่วนบุคคลที่มีตำแหน่ง เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดเทศบาล ฯลฯ ต้องทำการนัดหมายโดยส่งหนังสือขออนุญาต และใช้โทรศัพท์ติดต่อผ่านเจ้าหน้าที่ หรือเลขาส่วนตัว

วิธีการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล

การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล (Key Informant) จำนวน 66 คน ผู้ศึกษาได้ทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกบุคคลตามบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติงานจริงเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนที่มีสิทธิออกมาลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้มีการสืบค้นหาบุคคลตามโครงสร้างการดำเนินงานในระดับจังหวัด ลงมายังระดับอำเภอ ระดับตำบล และระดับหมู่บ้าน ตลอดจนองค์กรและกลุ่มคนต่างๆ ที่จังหวัดลำพูน และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดลำพูน ติดต่อขอความร่วมมือในการดำเนินการเลือกตั้ง โดยจำแนกดังนี้

ตารางที่ 1 รายชื่อผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มที่ 1 สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดลำพูน		
ลำดับที่	ชื่อ – สกุล	ตำแหน่งงาน
1	คุณประยูร วงษ์พานิช	ประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดลำพูน และอดีตรองผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
2	คุณเอกชัย เรือนคำ	ผู้อำนวยการคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
3	คุณกำพล เมตตาราชภักดิ์	ประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตจังหวัดลำพูน
4	คุณดำรง องคะเส	คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขต จังหวัดลำพูน
5	คุณสุภาพร รัตนศักดิ์	อดีตหัวหน้างานการมีส่วนร่วม คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน.

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่งงาน
6	คุณสุจิตรา สุทธิพงศ์	วิทยากรอบรมการเลือกตั้ง ตัวแทนจากภาคประชาชน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
กลุ่ม 2 ข้าราชการสายปกครอง / เจ้าหน้าที่ของรัฐ		
1	คุณเฉลิมชัย วรภูมิพุทธพงศ์	อดีตรองผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน
2	คุณศุภศิษฎ์ หล้าทอง	จำจังหวัดลำพูน สำนักงานปกครอง ศาลากลางจังหวัดลำพูน
3	คุณประจวบ กันธิยะ	อดีตนายอำเภอทุ่งหัวช้าง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
4	คุณสุรพันธ์ ศรีบุรี	เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการอำเภอบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
5	คุณจรินทร์ กรเลิศ	ปลัดชำนาญการ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
6	คุณณัฐรักษ์ อะโน๊ะ	ปลัดอำเภอชำนาญการ อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
7	คุณหิรัญ ชัยนุ	คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำอำเภอบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
8	คุณวิโรจน์ ทาระวรรณ	อดีตข้าราชการเกษียณและที่ปรึกษาหมู่บ้านป่าตาล ตำบลบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
9	คุณรัตนพร ยาแปง	ทีมเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
10	คุณจรัส ศรีไม้	กำนันตำบลบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
11	คุณทองอินทร์ คำทา	กำนันตำบลบ้านปวง ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
12	คุณศรีนวล มหาไม้	ผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านป่าตาล ตำบลบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
13	คุณสุโข ค้างศรี	ผู้ใหญ่บ้านแม่บอนใต้ ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
14	คุณนิพนธ์ แก้วจิโว	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านแม่บอนใต้ ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
กลุ่ม 3 ข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		
ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่งงาน
1	คุณพวงน้อย สัตโยภาส	ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
2	คุณวีระพงศ์ สิทธิเลิศ	ปลัดเทศบาลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่งงาน
3	คุณนิชาดา สุริยะเจริญ	รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน
4	คุณอรนุช สิทธิยะ	ผู้ช่วยนักวิชาการประชาสัมพันธ์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
5	คุณกรรณิการ์ แจ้ใจ	ฝ่ายประชาสัมพันธ์ เทศบาลเมืองลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
7	คุณเน กุณแก้ว	ปลัดเทศบาลตำบลบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
8	คุณสมศักดิ์ สมพงษ์	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
9	คุณพรพรรณ ศรีไม้	ผู้ช่วยนักวิชาการประชาสัมพันธ์เทศบาลตำบลบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
กลุ่ม 4 สื่อมวลชน		
ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่งงาน
1	คุณเพ็ญจันทร์ มหาชนก	ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดลำพูน
2	คุณคณาพจน์ ปัญญาดี.	นายสถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย จังหวัดลำพูน
3	คุณจตุพร ปวรางกูร	บรรณาธิการหนังสือพิมพ์สื่อหะปุ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
4	คุณนันท์ นันทชัยศักดิ์	ประธานชมรมกวีล้านนา (นักคำวภาคเหนือ) และภูมิปัญญาไทย สาขาภาษาและวรรณกรรม รุ่นที่ 2/ 2545
5	คุณประเสริฐ กิตติศักดิ์	ประธานกรรมการวิทยุชุมชนคนเมืองหะปุ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
6	คุณพรสวรรค์ ศิริอินทราทร	ประชาสัมพันธ์จังหวัดลำพูน
7	คุณสวัสดิ์ ทาใจ	นายกสมาคมผู้สื่อข่าวและสื่อมวลชนจังหวัดลำพูน
8	คุณเสน่ห์ จินาจันทร์	ที่ปรึกษาสมาคมวิทยุชุมชนและนักจัดรายการวิทยุชุมชนคนเมืองลี่ อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน
9	คุณอมรรัตน์ ศรีพฤกษ์	นักจัดรายการวิทยุกระจายเสียงองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย จังหวัดลำพูน
10	คุณรดา บุญญากาจน์	เจ้าหน้าที่พนักงานธุรการสำนักงานสำนักงานประชาสัมพันธ์ จังหวัดลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่งงาน
กลุ่ม 5 สถานศึกษา		
1	คุณณรงค์ ชัยมงคล	อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมบ้านปวง ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
2	คุณบัวผาย ผาเกิด	ครูชำนาญการและอดีตหัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนป่าตาลบ้านธิวิทยา ตำบลบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
3	คุณอาภาภรณ์ ศรีสุวรรณดี	รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ โรงเรียนสวนบุญ โยนปลัดม้งลำพูน
4	คุณอภิชัย ธนนาทนะชน	รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ โรงเรียนจักรคำคณาทร อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
5	คุณอำไพ สิทธิกาน	ครูชำนาญการ (สาระสังคมศึกษา) โรงเรียนทุ่งหัวช้างพิทยาคม อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
กลุ่ม 6 พระสงฆ์ / ผู้นำประเพณี		
ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่งงาน
1	พระครูอินทปัญญาวุธ	เจ้าอาวาสวัดป่าตาลและเจ้าคณะต. บ้านธิ เขต 2 หมู่บ้านป่าตาล ตำบลบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
2	พระครูสิริสุตาภิมณฑ	เจ้าอาวาสวัดห้วยห้างและเจ้าคณะอำเภอทุ่งหัวช้าง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
3	คุณขาว แก้วจีโว	ประธานผู้ทำพิธีเลี้ยงผีหมู่บ้านแม่บอนใต้ ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
กลุ่ม 7 กลุ่มพลังมวลชน		
ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่งงาน
1	คุณอ้าย สาคำ	อดีตประธานผู้สูงอายุตำบลบ้านปวงและอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
2	คุณคำจันทร์ สายปัน	ประธานผู้สูงอายุตำบลบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
3	คุณชาย จุมป้าน้ำ	ประธานผู้สูงอายุหมู่บ้านแม่บอนใต้ ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
4	คุณวรรณ ปัญโญใหญ่	ประธานผู้สูงอายุอำเภอบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
5	คุณศรีพรหม ชัยชนะ	ประธานผู้สูงอายุหมู่บ้านป่าตาล ตำบลบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่งงาน
6	คุณจำเรียง สิทธิยะ	ประธานกลุ่มสตรีตำบลบ้านปวงและประธานกลุ่มสตรีอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
7	คุณดา ค้างศรี	ประธานกลุ่มสตรีแม่บ้านแม่บอนใต้ ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
8	คุณบัวผัด สวัสดิ์จิตร	ประธานกลุ่มสตรีแม่บ้านระดับอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
9	คุณบัวนอม ศรีไม้	ประธานกลุ่มสตรีหมู่บ้านป่าตาล หมู่บ้านป่าตาล ตำบลบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
10	คุณลัดดา นะวัน	ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านแม่บอนใต้ ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
11	คุณวันเพ็ญ สายเครื่อง	ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านป่าตาล ตำบลบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
12	คุณสุนทร บุญทราย	ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
13	คุณอินทร จมปู	ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
14	คุณอินทอน มหาไม้	ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำตำบลบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
15	คุณอรพิน มะโนใจ	ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำอำเภอบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
16	คุณสุภาพ จมป้าน้ำ	ประธานกลุ่มเยาวชนหมู่บ้านแม่บอนใต้ ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน. สัมภาษณ์
17	คุณทองศรี เงินชีว	หัวหน้าอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน หมู่บ้านแม่บอนใต้ ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
18	คุณสุชาติ เมืองอุด	หัวหน้าชุดรักษาความสงบในหมู่บ้านแม่บอนใต้ ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
19	คุณมาลัยทิพย์ ศรีไม้	สมาชิกอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านป่าตาล ตำบลบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน

วิธีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งต้องระมัดระวังเรื่องความแม่นยำและความน่าเชื่อถือของข้อมูล (Trustworthiness) เพราะเครื่องมือที่ใช้เป็นตัวของผู้ศึกษาที่อาจเกิดความลำเอียง ในขณะที่ทำการเก็บข้อมูล ดังนั้นจะต้องมีการป้องกันความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้น โดยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ก่อนที่จะทำการวิเคราะห์ ซึ่งมีวิธีการดังนี้

1. **ตรวจสอบข้อมูลสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation)** เป็นการยืนยันข้อมูลตามเวลา หลายช่วงเวลา และหลากหลายพื้นที่

2. **ตรวจสอบข้อมูลสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation)** เป็นการยืนยันข้อมูลจากหลากหลายบุคคลและหลากหลายกลุ่ม นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้ตรวจสอบเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์บุคคลที่ร่วมรับรู้เกี่ยวกับการเชิญชวนให้ผู้มีสิทธิออกมาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของจังหวัดลำพูน เช่น นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หัวหน้าคณะประชาชน ฯลฯ โดยเมื่อได้ข้อมูลจากแหล่งเหล่านี้ ทางผู้ศึกษาก็นำมาเปรียบเทียบและแยกแยะว่ามีข้อมูลในเรื่องเดียวกันมีความเหมือน ความคล้าย หรือความขัดแย้งกัน

3. **ตรวจสอบข้อมูลสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation)** เป็นการยืนยันข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธี การสัมภาษณ์เจาะลึก ร่วมกับการสังเกต และรวบรวมจากเอกสาร

4. **ตรวจสอบข้อมูลสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulation)** เป็นการยืนยันข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี ซึ่งถึงแม้การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาจะใช้แนวความคิดแบบจำลองทางการสื่อสารที่เกี่ยวกับโครงสร้างและหน้าที่นิยม (Communication Model of Structural Functionalism) เป็นแนวคิดหลักก็ตาม แต่ในการตรวจสอบผลการศึกษานั้นผู้ศึกษาได้ใช้ความหลากหลายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วย จากสาขานิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ และองค์กรด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ มาเป็นกรอบในการเทียบเคียงเพื่อให้เห็นการใช้สื่อและสารต่อการรณรงค์ในกิจกรรมการเลือกตั้งดังกล่าว

นอกจากการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าแล้ว ผู้ศึกษายังได้นำข้อมูลที่วิเคราะห์และเขียนเป็นรายงานเสร็จ กลับไปให้ผู้ให้ข้อมูลได้อ่านและทบทวนว่า ข้อมูลและการตีความของผู้ศึกษาเที่ยงตรงตามที่ผู้ให้ข้อมูลได้พูดได้ปฏิบัติหรือไม่ แล้วจึงแก้ไขเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะเริ่มตั้งแต่อยู่ในสนามที่เก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการแยกแยะเหตุการณ์ออกมาเป็นใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร กับใคร เพราะอะไร มีความหมายว่าอย่างไร ทำการจดบันทึกแบบนี้ไปเรื่อยๆ พร้อมกับทำการวิเคราะห์ข้อมูลควบคู่กันไปไม่ได้แยกออกจากกันโดยเด็ดขาด มีการวิเคราะห์ย้อนกลับไปกลับมาหลายครั้งจนกว่าจะได้ข้อมูลที่ต้องการศึกษาจนครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งนี้จะเริ่มจากการตัดทอนข้อมูล (Data Reduction) โดยเลือกเฟ้นข้อมูลที่น่าสนใจ และตัดข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องออกไป หลังจากนั้นทำการสรุปย่อ กำหนดรหัสและลงรหัส เพื่อจำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่ตามความหมายที่เข้าข่ายกับเรื่องที่ทำ การวิเคราะห์ ต่อจากนั้นทำการเชื่อมโยงข้อมูลแต่ละกลุ่มแต่ละหมวดหมู่ตามความสัมพันธ์ที่รหัส นั้นๆ มีต่อกัน พร้อมกับเชื่อมโยงความหมายเข้าด้วยกันเพื่อให้ได้เรื่องหรือ “มโนทัศน์” เป็นข้อสรุปชั่วคราวมาแสดงประกอบเป็นหลักฐานของข้อมูล (Data Display) หลังจากนั้นทำการทดสอบข้อสรุปกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่มีอยู่เรื่อยๆ และหากจำเป็นอาจต้องมีการรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อนำมาปรับปรุงข้อสรุปที่ได้ จนกระทั่งถึงจุดอิ่มตัว (Theoretical Saturation) แล้วนำผลสรุปไปตรวจสอบความถูกต้องกับผู้ให้ข้อมูล ตรวจสอบความแตกต่างหรือความคล้ายคลึงของความคิดระหว่างคนใน (Emic) คือ ผู้ให้ข้อมูล กับคนนอก (Etic) คือ ผู้ศึกษา เพื่อทำการปรับปรุงข้อสรุป หลังจากนั้นจะนำไปทดสอบยืนยันด้วยการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) จนได้บทสรุป (Conclusion and Verification) ที่สามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์ได้อย่างชัดเจน เป็นทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory)

แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

การที่จะได้คำตอบจากผู้ให้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้ศึกษาได้ใช้แนวคำถามต่อไปนี้เป็นประเด็นเพื่อสัมภาษณ์เจาะลึก โดยนำกรอบของกลยุทธ์สี่ และกลยุทธ์สารไปสอบถามผู้ให้ข้อมูลเป็นเบื้องต้นว่า มีการใช้สื่อประเภทไหน และได้ใช้สาร ประเด็นอะไร เพื่อนำไปสู่การสัมภาษณ์ในรายละเอียดเพิ่มเติมหากสื่อและสารผู้ให้ข้อมูลได้ใช้ในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ และได้เพิ่มขึ้นมามากกว่ากรอบที่กำหนดไว้ ส่วนสื่อและสารตัวไหน ไม่ได้ใช้ก็ตัดทิ้งไป ทั้งนี้เมื่อการศึกษาลิ้นสุดลงสามารถแยกกลุ่มเพื่อให้สอดคล้องกับแนวคำถามได้ อยู่ 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มองค์กรอิสระ ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่สายปกครอง กลุ่มข้าราชการส่วน

ท้องถิ่น และกลุ่มอื่นๆ เช่น กลุ่มสื่อมวลชน กลุ่มพลังมวลชน พระสงฆ์และผู้นำประเพณี ซึ่งประกอบด้วย

1. กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการเลือกตั้ง ของจังหวัดที่มีผู้ไปลงคะแนนเสียงมากที่สุดในประเทศไทย ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้จำแนกกลยุทธ์การสื่อสารออกเป็นกลยุทธ์สื่อ และกลยุทธ์สาร มีแนวคำถามดังต่อไปนี้

1.1 แนวคำถามเกี่ยวกับกลยุทธ์สื่อ

1. ท่านมีการใช้สื่อ เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนผู้มีสิทธิออกมาลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง อะไร อย่างไร เพราะเหตุใดจึงเลือกใช้สื่อ นั้น
2. ท่านใช้สื่อพื้นฐานภายใน เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนผู้มีสิทธิออกมาลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง อะไรบ้าง
3. ท่านใช้สื่อนโยบาย แผนงาน โครงการ ประกาศ ระเบียบหรือข้อบังคับ ประชุมชี้แจงและประชุมสั่งงาน ประชุมตามระเบียบวาระ รายงานการประชุมและ รายงานสรุป บันทึกข้อความภายในสำนักงานและหนังสือระหว่างหน่วยงาน เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนผู้มีสิทธิออกมาลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หรือไม่ อย่างไร
4. ท่านใช้สื่อภายนอก เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนผู้มีสิทธิออกมาลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง อะไรบ้าง
5. ท่านใช้สื่ออินเทอร์เน็ต อีเมล ข้อความสั้น ป้ายประชาสัมพันธ์ โปสเตอร์ โลโก้ เครื่องกลไก โสตทัศนูปกรณ์ เครื่องขยายเสียง นิทรรศการ ข่าวดัง แดงข่าว ชุมชนสัมพันธ์ และที่ปรึกษา หรือไม่ อย่างไร
6. ท่านใช้สื่อเพื่อการชี้แจง เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนผู้มีสิทธิออกมาลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง อะไรบ้าง
7. ท่านใช้สื่อเวทีปราศรัย เยี่ยมชม ประชุมทางไกล แผ่นพับ ใบปลิว สติกเกอร์ คู่มือ หรือไม่ อย่างไร
8. ท่านใช้สื่อเพื่อการกดดัน เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนผู้มีสิทธิออกมาลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง อะไรบ้าง
9. ท่านใช้สื่อข่าวลือ หอกระจายข่าว หรือไม่ อย่างไร
10. ท่านใช้สื่อสนทนา เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนผู้มีสิทธิออกมาลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง อะไรบ้าง
11. ท่านใช้สื่อการสนทนาต่อหน้า การสนทนาผ่านโทรศัพท์ วิทูลสื่อสาร การจับกลุ่มย่อยไม่เป็นทางการ หรือไม่ อย่างไร

1.2 แนวคำถามเกี่ยวกับกลยุทธ์สาร

1. เวลาที่ท่านเชิญชวนให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง ท่านบอกเนื้อหาสารอะไรกับประชาชน และทำไมจึงบอกแบบนั้น
2. ท่านบอกเนื้อหาสาร เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง ที่เกี่ยวกับกฎระเบียบและข้อบังคับ การสั่งงานและการรับคำสั่ง ความสนุกสนาน เริง ร่าเริง ภายนอก ความร่วมมือและความช่วยเหลือ การประเมินผลงาน สถานการณ์แวดล้อม และการถ่ายทอดความรู้ หรือไม่ อย่างไร

2. บริบทกิจกรรมการสื่อสาร มีปัจจัยต่างๆ ที่เป็นเงื่อนไขที่ผลักดันต่อการเลือกใช้กลยุทธ์การสื่อสาร มีแนวคำถามดังต่อไปนี้

1. ท่านมีปัจจัยอะไรบ้าง ที่เป็นเงื่อนไขที่ผลักดันต่อการเลือกใช้กลยุทธ์การสื่อสาร เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง
2. ท่านใช้ปัจจัยเกี่ยวกับวิธีการติดต่อสื่อสาร บุคคลที่ติดต่อด้วย ระดับการสื่อสาร ความสำเร็จในการสื่อสาร และภูมิหลัง เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร
3. ท่านใช้ปัจจัยเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารแบบซึ่งหน้า การติดต่อสื่อสารด้วยลายลักษณ์อักษร การติดต่อสื่อสารด้วยอวัจนภาษา การติดต่อสื่อสารด้วยการจัดกิจกรรม การติดต่อสื่อสารโดยใช้เครื่องมือสื่อสาร และการติดต่อสื่อสารโดยสายการบังคับบัญชา เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือไม่ อย่างไร
4. ท่านใช้ปัจจัยเกี่ยวกับการสื่อสารกับบุคคลระดับบน การสื่อสารกับบุคคลระดับเดียวกัน และการสื่อสารกับคนภายนอก เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร
5. ท่านใช้ปัจจัยเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างบุคคล การสื่อสารกลุ่มย่อยที่เป็นทางการ การสื่อสารกลุ่มย่อยไม่เป็นทางการ และการสื่อสารในระดับสังคม เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือไม่ อย่างไร
6. ท่านใช้ปัจจัยเกี่ยวกับการความรวดเร็วของการสื่อสาร ความประหยัด การบรรลุเป้าหมาย การขจัดปัญหา การขจัดความขัดแย้ง ความคิดสร้างสรรค์ และความพอใจ เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือไม่ อย่างไร
7. ท่านมีปัจจัยเกี่ยวกับภูมิหลังอะไร ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเชิญชวนให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง
8. ท่านมีปัจจัยเกี่ยวกับภูมิหลัง เช่น อายุ รายได้ ระดับการศึกษา สื่อที่ชื่นชอบ การเปิดรับสื่อ ความถี่ในการเปิดรับสื่อ และระยะเวลาเปิดรับสื่อ เท่าไร /หรือไม่ อย่างไร